

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul Programului Național de Recuperare a Bunurilor Infraționale pentru anii 2023-2027

Nr. d/o	Denumirea instituției	Propunerile instituției	Propunerile Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale	Argumentări
1.	Banca Națională a Moldovei	1. La pct.18 problematica recuperării bunurilor infraționale ocupă un loc tot mai important pe actuala agendă publică și instituțională la nivel internațional și european, considerăm oportună inserarea referinței la actul/raportul/studiul ce conține respectiva concluzie/constatare.	Se acceptă.	A fost redactat.
		2. Solicităm excluderea Băncii Naționale din lista autorităților responsabile	Nu se acceptă.	Obligația respectivă este inclusă în art. 6 alin.(1) din Legea nr. 548/1995 cu următorul conținut: „Articolul 6. Conlucrarea cu organele statului. (1) Banca Națională conlucrează cu Guvernul în realizarea obiectivelor sale și, conform prezentei legi, întreprinde acțiunile necesare pentru a realiza o astfel de conlucrare.”
		3. La acțiunea 1.1.6 Elaborarea și implementarea mecanismului de sechestrare și administrare a acțiunilor/cotelor sociale ale persoanelor juridice precum și a valorilor mobiliare, solicităm excluderea Băncii Naționale din lista autorităților responsabile	Nu se acceptă.	Obligația respectivă este inclusă în art.4 și art. 15 alin.(1) lit. a), b) și i) din Legea nr. 308/2017 cu următorul conținut: „Articolul 15. Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.

				(1)Reglementarea și controlul modului de executare a prezentei legi sunt asigurate de următoarele organe cu funcții de supraveghere a entităților raportoare: a) Banca Națională a Moldovei – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b) și i).
		4. La acțiunea 1.2.1 Eficientizarea mecanismului de virare a mijloacelor financiare indisponibilizate din contul subiectului procedurii de sechestru în contul de trezoreriale gestionat de a Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale în baza deciziei instanței de judecată și de asigurare administrării mijloacelor financiare la faza preliminară solicităm excluderea Băncii Naționale din lista autorităților responsabile.	Nu se acceptă.	Includerea BNM în lista de executori, reiese din Regulamentul privind suspendarea operațiunilor, sechestrarea și perceperea în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancare, aprobat prin HCA al BNM nr. 375/2005
2.	Parlament	Lipsa propunerilor de modificare și completare.		
3.	Procuratura Generală	1. Introducere. Considerăm necesar de a fi menționate autoritățile implicate în elaborarea Programului.	Se acceptă.	A fost redactat.
		2. Obiectivele Generale și specifice. Considerăm necesar de a fi completat cu un capitol care să descrie impactul realizării obiectivelor generale și specifice.	Se acceptă.	A fost redactat.
		3. La Capitolul V, din sintagma legislația în vigoare propunem de a exclude cuvântul „în vigoare” or, ele apar ca fiind inutile.	Se acceptă.	A fost redactat.
		4. La Capitolul Costuri urmează să se prezinte costuri (estimarea resurselor financiare și non financiare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific în parte; indicarea cheltuielilor planificate pentru perioada următoare în conformitate	Nu se acceptă.	Costurile măsurilor cu acoperire din bugetul de stat se vor ajusta anual, în funcție de disponibilul de mijloace

	cu prevederile Cadrului bugetar pe termen mediu și a cheltuielilor estimate pentru perioada care excedează Cadrul bugetar pe termen mediu la momentul aprobării programului; indicarea resurselor disponibile din partea partenerilor de dezvoltare)		prevăzute în cadrul bugetar pe termen mediu pentru perioadele respective. Repartizarea mijloacelor financiare oferite de organizațiile internaționale se va realiza într-o manieră transparentă, potrivit priorităților și necesităților instituțiilor implementatoare, cu implicarea după caz, a unui expert în finanțe publice.
	5. Indicarea cel puțin cu aproximație a costurilor necesare pentru implementarea fiecărei acțiuni din program în vederea asigurării previzibilității financiare a implementării programului	Nu se acceptă.	Autoritățile și instituțiile responsabile pentru implementarea documentului de politici publice vor utiliza resursele umane și bugetare necesare pentru implementarea acestora din contul statelor-limită de personal și programelor bugetare aprobate.
	6. Pentru fiecare acțiune ce urmează a fi realizată, considerăm just, de a fi indicată instituția/iile responsabilă/responsabile de realizarea acțiunilor prin prisma indicatorilor de monitorizare indicați. Prin urmare prima instituție indicată va coordona implementarea acțiunii, urmată de instituțiile care contribuie la realizarea acestea	Nu se acceptă.	În cazul în care documentul de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile pentru aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate.
	7. Nu este clar sub ce aspect Procuratura Generală va contribui la executarea implementării spre exemplu a acțiunilor prevăzute la punctele: 1.4.1 Dezvoltarea și implementarea mecanismului funcțional pentru reutilizarea socială a bunurilor confiscate. 2.2.3 Consolidarea abilităților și competențelor actorilor antrenați în procesul de recuperare a bunurilor infracționale la standardele de	Nu se acceptă.	Art. 5 lit. g) al Legii nr.3/2016 prevede că procuratura participă la implementarea unitară a politicii naționale și internaționale a statului în materie penală; Regulamentul Procuraturii aprobat prin

		<p>integritate.</p> <p>2.4.5 Efectuarea de sondaje și de activități de cercetare în procesul de recuperare a bunurilor.</p> <p>Se solicită excluderea Procuraturii Generale din lista instituțiilor responsabile de implementarea.</p>		<p>Ordinul Procurorului General Nr. 33/3 din 03-05-2022 prevede că:</p> <p>Procuratura contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății. În același timp, procurorul are un rol important în procesul de recuperare a bunurilor infracționale. Respectiv, considerăm că aportul Procuraturii Generale la realizarea activităților 1.4.1, 2.2.3 și 2.4.5 va fi unul esențial.</p>
		<p>8. Considerăm oportună completarea la rubrica „Indicatori de monitorizare”, în tot textul, după indicatorii „Proiect de modificare a cadrului normativ elaborat și consultat public” după caz, cu următorii indicatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numărul de participări în cadrul ședințelor de lucru; - Propuneri de modificare a cadrului normativ; - Avize elaborate 	Se acceptă.	A fost redactat.
4.	Procuratura Anticorupție	<p>1. Autorități/instituții responsabile. Considerăm oportună înlocuirea cu titlu de autoritate/instituție responsabilă, în tot textul anexei nr.2 cu următoarea mențiune ”Procuraturile specializate”. La caz considerăm că ambele procuraturi PA și PCCOCS în virtutea competențelor materiale urmează a participa la realizarea obiectivelor propuse.</p>	Se acceptă.	A fost redactat
		<p>2. La acțiunea 1.1.2 Modificarea Codului de procedură penală privind posibilitatea emiterii extraselor din ordonanțele organului de urmărire penală în vederea respectării confidențialității urmăririi penale și asigurării protecției datelor cu caracter personal - este necesar de a specifica care este conținutul extraselor (prin analogie – de a asimila cu Extrasele din Încheierile judecătorești privind</p>	Nu se acceptă.	Comentariile nu reprezintă recomandări de redactare, dar soluții care vor contribui la implementarea acțiunilor.

		<p>măsurile preventive aplicate).</p> <p>La caz de a completa cu ”ordonanțele emise de organul de urmărire penală și procuror”, inclusiv prin a conferi dreptul de a elibera extrasele vizate exclusiv procurorului pe caz (în dependență de grupul de urmărire penală – șefului grupului de anchetă).</p>		
		<p>3. La acțiunea 1.1.3 Modificarea Codului de procedură penală privind instituirea mecanismului de înlocuire a bunurilor sechestrate cu bunuri cu valoare similară - Noțiunea de ”substituire” urmează a fi clarificată din punct de vedere procesual, or este important de a statua cum va avea loc substituirea sau compensarea valorii bunurilor, inclusiv faza procesului penal și temeiul de efectuare a acestui mecanism.</p> <p>La caz sechestrul se aplică în baza deciziei judecătorești, iar pentru a opera careva modificări, respectiv vor fi completate atribuțiile procesuale ale procurilor și magistraților.</p> <p>Totodată este important de a stabili interdicții la ”înlocuirea bunurilor” față de categoria celor care s-au constatat a fi dobândite ilegal sau rezultate din infracțiune.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>Comentariile nu reprezintă recomandări de redactare, dar soluții care vor contribui la implementarea acțiunilor.</p>
		<p>4. La acțiunea 1.1.5 Elaborarea mecanismului de interacțiune între instanțele civile și penale la etapa contestării sechestrului aplicate.</p> <p>- Este oportună consultarea opiniei Consiliului Superior al Magistraturii, cu titlu de autoritate participantă la realizarea măsurii, or atare modificări legale implică și concursul lor.</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>Proiectul în cauză a fost consultat inclusiv cu CSM</p>
		<p>5. La acțiunea 1.2.1 Eficientizarea mecanismului de virare a mijloacelor financiare indisponibilizate din contul subiectului procedurii de sechestrul în contul de trezorerie a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale în baza deciziei instanței de judecată și de asigurare administrării mijloacelor financiare la faza preliminară- Prin prisma art. 11 ale Legii cu nr. 48 din 30.03.2017, precum și ținând cont de faptul că etapele de urmărire penală și judiciar implică diverse garanții procesuale față de subiecții ale căror bunuri sunt urmărite sau administrate, este important de a limita posibilitatea de așa numită administrare doar după obținerea unei decizii judecătorești executorii de drept.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>Comentariile nu reprezintă recomandări de redactare, dar soluții care vor contribui la implementarea acțiunilor.</p>

	<p>În caz contrar (de exemplu: decizia de achitare a subiectului) cheltuielile suportate la administrarea mijloacelor financiare vor fi încasate din contul bugetului național sau a instituției care a realizat administrarea.</p>		
	<p>6. La acțiunea 1.2.2 Revizuirea cadrului legal în vederea asigurării valorificării anticipate a bunurilor sechestrate care se impozitează cu TVA și accize aflate în custodia statului - Este necesar de a implica cu titlu de autoritate/instituție responsabilă și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești. Astfel, prin prisma prevederilor Codului de Executare, sarcina de efectuare a măsurilor de asigurare/urmărire și executare le revine executorilor judecătorești care dispun de suficiente mecanisme și resurse pe acest segment.</p> <p>Totodată, o atare abordare ar permite de a evita contestări ale actelor ARBI și litigii care vor duce la tergiversarea procesului penal, pe când în cazul executorilor, orice contestare nu suspendă executarea actului emis de executorul judiciar.</p>	Nu se acceptă.	Comentariile nu reprezintă recomandări de redactare, dar soluții care vor contribui la implementarea acțiunilor.
	<p>7. La acțiunea 1.2.3 Elaborarea și implementarea mecanismului de partajare a bunurilor urmărite în diferite proceduri - Considerăm inoportună implicarea IGP la măsura vizată, or această autoritate nu participă la nici o procedură judiciară (conform obiectivului 1.2.3.)</p>	Se acceptă.	A fost redactat.
	<p>8. La acțiunea 1.4.1 Dezvoltarea și implementarea mecanismului funcțional pentru reutilizarea socială a bunurilor confiscate - Este necesar de a implica cu titlu de autoritate/instituție responsabilă și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești</p>	Se acceptă.	A fost redactat.
	<p>9. La acțiunea 1.4.2 Consolidarea cooperării internaționale în domeniul recuperării bunurilor infracționale</p> <p>- Este necesar de a implica cu titlu de autoritate/instituție responsabilă și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești.</p> <p>La etapa executării sentințelor și urmăririi bunurilor, aceste prerogative revin UNEJ.</p>	Se acceptă.	A fost redactat.
	<p>10. La acțiunea 2.1.1 Consolidarea cooperării interinstituționale la nivel național și acordarea accesului la baze de date private în procesul urmăririi bunurilor infracționale - Considerăm de a</p>	Se acceptă.	A fost redactat.

		excluse IGP or această autoritate nu este vizată cu atribuții de investigații financiar paralele, iar prin prisma accesului la baze de date private, este inoportună acordarea de acces nejustificat, or doar ARBI și ANI sunt autorități cu atare atribuții.		
		11. La acțiunea 2.2.1 Dezvoltarea conceptului instituției de ofițer de investigații financiare - Considerăm că atare atribuții urmează a fi instituite exclusiv pentru ARBI, or această autoritate este unica care efectuează investigațiile financiare paralele. Fără acordarea acestor atribuții MAI a altor instituții, chiar și prin delegare.	Nu se acceptă.	Comentariile nu reprezintă recomandări de redactare, dar soluții care vor contribui la implementarea acțiunilor.
4.	Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze speciale	1. Solicitarea de a indica expres în Planul de Acțiuni privind implementarea Programului Național de Recuperare a Bunurilor Infracționale pentru anii 2023-2027, măsurile/acțiunile concrete care urmează să fie executate de către Procuratura pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale (în continuare PCCOCS) în calitatea de co-executor.	Nu se acceptă.	În cazul în care documentul de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile pentru aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate.
		2. La acțiunile 2.3.3 (efectuarea auditului extern a procesului de recuperare), 2.4.3 (evaluarea riscurilor de integritate în organizațiile publice și private) și 2.4.5 (efectuarea de sondaje și de activități de cercetare în procesul de recuperare a bunurilor), excluderea PCCOCS din lista co-executorilor la ca fiind improprie competențelor funcționale ale instituției.	Se acceptă.	A fost redactat.
5.	Consiliul Superior al Magistraturii	Lipsa propunerilor de modificare și completare.		
6.	Comisia Națională a Pieței Financiare	1. La pct. 75 din Programul Național (pct. 13 din tabel), rolul în procesul de recuperare a bunurilor infracționale, invocat în raport cu CNPF, va avea următorul cuprins: „Reglementarea și supravegherea pieței financiare”	Se acceptă.	A fost redactat.
		2. Cu privire la redacția acțiunii 1.1.6 Elaborarea și implementarea mecanismului de sechestrare și administrare a părților sociale din capitalul social ale persoanelor juridice precum și a valorilor mobiliare din Planul de acțiuni și Programul Național: cuvintele „cotelor sociale” se substituie cu cuvintele „părților sociale din capitalul social”;	Se acceptă.	A fost redactat.

		3. La acțiunea 1.1.6 Elaborarea și implementarea mecanismului de sechestrare și administrare a părților sociale din capitalul social ale persoanelor juridice precum și a valorilor mobiliare din Planul de acțiuni: completări cu indicatorul „Proiect de modificare a cadrului normativ elaborat și aprobat de Guvern”..	Se acceptă.	A fost redactat.
		4. La acțiunea 1.1.6 din Planul de acțiuni cuvântul „acțiunilor” se substituie cu cuvintele „valorilor mobiliare”, iar textul „precum și a valorilor mobiliare” se exclude.	Se acceptă.	A fost redactat.
	Ministerul Justiției	1. Din partea narativă a Programului (cap. III) urmează a fi excluse toate acțiunile care sunt indicate în Plan.	Se acceptă.	A fost redactat.
		2. Programul urmează a fi completat cu un nou capitol – „Impact”	Se acceptă.	A fost redactat.
		3. Acțiunea 1.1.1. prin care se propune „Revizuirea și ajustarea cadrului legal privind consolidarea capacităților autorităților/instituțiilor responsabile de urmărire și indisponibilizarea bunurilor infracționale” urmează a fi stabilită la obiectivul specific 1.2. prin care se propune „Consolidarea capacităților autorităților/instituțiilor antrenate în procesul de recuperare în domeniul conservării valorii bunurilor sechestrate”. La fel, textul „și ajustarea” se va exclude	Nu se acceptă.	Obiectivul 1.1 și respectiv pct. 1.1.1. se referă la procesul de urmărire și indisponibilizare a bunurilor infracționale, iar obiectivul 1.2. se referă la procesul de conservarea a bunurilor infracționale, adică administrare și valorificare.
		4. Obiectivul specific 1.2. prin care se propune „Consolidarea capacităților autorităților/instituțiilor antrenate în procesul de recuperare în domeniul conservării valorii bunurilor sechestrate”. La fel, textul „și ajustarea” se va exclude.	Se acceptă.	A fost redactat.
		5. Acțiunea 1.1.2. „Modificarea Codului de procedură penală privind posibilitatea emiterii extraselor din ordonanțele organului de urmărire penală în vederea respectării confidențialității urmăririi penale și asigurării protecției datelor cu caracter personal” urmează a fi stabilită într-o formulă mai clară, astfel încât să se identifice cu claritate care este scopul urmărit prin modificările operate. Or, în modul în care este formulată nu este clar la care ordonanțe ale organului de urmărire penală se face referire, precum și nu este clar în ce situații urmează a fi emise aceste extrase și pentru cine.	Nu se acceptă	Conform art. 212, alin. (1) CPP ”materialele urmăririi penale nu pot fi date publicității decât cu autorizația persoanei care efectuează urmărirea penală și numai în măsura în care ea consideră că aceasta este posibil, cu respectarea prezumției de nevinovăție, și ca să nu fie afectate interesele altor persoane și ale desfășurării urmăririi penale în condițiile Legii nr.133 din 8

			<p>iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, iar alin. (3) prevede că Divulgarea datelor urmăririi penale de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către persoana abilitată cu controlul asupra activității de urmărire penală, dacă această acțiune a cauzat daune morale sau materiale martorului, părții vătămate și reprezentanților acestora sau a prejudiciat procesul de urmărire penală, are ca urmare răspunderea penală prevăzută în art.315 din Codul penal.”</p> <p>Așadar, sechestrul aplicat în scopul recuperării bunurilor infracționale asupra bunurilor imobile sau asupra altor bunuri mobile (ex. mijloace de transport) se instituie prin ordonanță care se autorizează de către judecătorul de instrucție. În conformitate cu prevederile CPP, ordonanța trebuie să fie motivată, astfel că în aceasta se conțin date ale urmăririi penale, adică referință la probele relevante care argumentează necesitatea instituirii sechestrului. Totodată, actele procedurale dispuse în vederea punerii sub sechestr/scoaterii de sub</p>
--	--	--	--

				<p>sechestrul a bunurilor trebuie prezentate către alte instituții în vederea notării sechestrului cum ar fi: organul cadastral, departamentul de înmatriculare a unităților de transport, etc. care nu sunt subiecți în procesul penal. Odată cu prezentarea ordonanței motivate de punere sub sechestr sau de scoatere de sub sechestr (care se poate regăsi și în ordonanța de scoatere a persoanei de sub urmărire penală), aceștia fac cunoștință cu datele ale urmăririi penale, iar CPP nu prevede nici o garanție în acest sens astfel încât să fie păstrată confidențialitatea urmăririi penale.</p> <p>Se propune ca ofițerul de urmărire penală sau procurorul să aibă posibilitatea emiterii extraselor din ordonanțe, exact cum emit judecătorii mandatul judecătoresc.</p>
		<p>6. Acțiunea 1.1.5. prin care se propune „Elaborarea mecanismului de interacțiune între instanțele civile și penale la etapa contestării sechestrului aplicat” urmează a fi exclusă, fiind contrară principiului independenței de activitate. Adicional faptului că nu este clar ce ar însemna „mecanismul de interacțiune”, menționăm că potrivit principiilor de activitate a instanțelor de judecată, acestea examinează cauzele deduse în competență iar orice interacțiune derivă doar din anumite instrumente procesuale (ex. căile de atac ordinare/extraordinare, declinare de competență,</p>	<p>Nu se acceptă</p>	<p>Art. 209 „Contestarea punerii bunurilor sub sechestr” CPP se referă la 2 posibilități de contestare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în ordine penală; - în ordine civilă. <p>Se propune elaborarea unui mecanism unic de contestare a sechestrului în procesul penal,</p>

		<p>strămutare, etc.). La fel, este incorect a se opera cu noțiunea de „instanțe civile și penale”. În arhitectura sistemului judiciar național există judecători/complete specializați pe cauze civile, penale, administrative și nu instanțe.</p>		<p>doar în ordine penală de către toate părțile și terții interesați; or această acțiune ridică o problemă identificată în domeniul recuperării care urmează a fi soluționată în cadrul programului, iar eliminarea acțiunii din program are avea repercusiuni asupra procesului de recuperare a bunurilor infracționale</p>
		<p>7. Acțiunea „1.2.1 Eficientizarea mecanismului de virare a mijloacelor financiare indisponibilizate din contul subiectului procedurii de sechestru în contul trezorerial gestionat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale în baza deciziei instanței de judecată [...]” Ministerul Justiției nu poate fi indicat în calitate de executor primar, având în vedere că toate politicile financiare/fiscale și gestionarea mijloacelor financiare prin intermediul conturilor trezoreriale constituie competența Ministerului Finanțelor.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Ministerul Finanțelor va fi primul executor, iar Ministerul Justiției următorul</p>
		<p>8. Acțiunea „1.2.3 Elaborarea și implementarea mecanismului de partajare a bunurilor urmărite în diferite proceduri” se constată că indicatorii setați vizează „efectuare de analize, elaborare proceduri/ghiduri” fiind indicate mai multe instituții responsabile, și anume: Ministerul Justiției, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție/ Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii, Inspectoratul General al Poliției, Serviciul Fiscal de Stat. În aceste circumstanțe nu este clară modalitatea de intervenție a instituțiilor menționate, va fi necesar ca fiecare în parte să elaboreze note informative/metodici sau indicatorii menționați nu sunt relevanți în raport cu fiecare instituție în parte. Prin urmare, este necesar să existe o legătură de cauzalitate și competențe între indicatori și instituțiile indicate a fi responsabile de implementare. Mai mult, anumite proceduri/ghiduri urmează a fi elaborate de către autoritățile</p>	<p>Se acceptă parțial.</p>	<p>A fost redactat.</p>

	implementatoare, or, Ministerul Justiției are doar competența de a elabora anumite politici în sector. În același timp, din indicatorii setați nu derivă că va fi necesară intervenția în cadrul normativ. Aceste ultime argumente sunt valabile și în raport cu acțiunea 1.2.4. prin care se propune „Elaborarea și implementarea mecanismului de evacuare a persoanelor din imobilele sechestrate”.		
	9. Acțiunea „1.3.2 Elaborarea și implementarea mecanismului de confiscare care nu se bazează pe o hotărâre de condamnare, conform standardelor internaționale și europene” este necesar a se preciza dacă se referă la mecanismul de „confiscare civilă”. La fel, în cazul în care este iminent să se intervină cu reglementări normative, la rubrica „indicatori de monitorizare” se va indica și „proiect de modificare a cadrului normativ elaborat și adoptat”. Adicional, dacă prin indicatorul „note informative elaborate” urmează a se înțelege notele elaborate de către instituțiile cu competențe în domeniul confiscării, atunci termenul de implementare urmează a fi pe parcursul întregii perioade de implementare a documentului de politici și nu doar până în anul „2024”. Mai mult, nu este clară periodicitatea de elaborare a notelor informative și conținutul acestora (probabil că relevante vor fi datele statistice privind confiscările).	Se acceptă.	A fost redactat.
	10. Indicatori de la acțiunea „1.4.2 Consolidarea cooperării internaționale în domeniul recuperării bunurilor confiscate” sunt necesari a fi revizuiți/excluși, și anume: numărul de acțiuni întreprinse (fiind stabilit și indicatorul „numărul de ședințe” nu este clar ce urmează a se înțelege prin „acțiuni întreprinse”); note informative elaborate (cine le va elabora, pentru cine și care este scopul urmărit); raportul de progres anual elaborat/publicat (cine va elabora raportul).	Se acceptă.	A fost redactat.
	11. La acțiunea „2.1.1 Consolidarea cooperării interinstituționale la nivel național și acordarea accesului la baze de date private în procesul urmăririi bunurilor infracționale” este necesar a se clarifica ce se înțelege prin „baze de date private”. În cazul în care sunt vizate bazele de date ale altor autorități publice, se va indica expres acest fapt.	Nu se acceptă.	Prin baze de date private se înțelege baze de date ale persoanelor juridice de drept privat
	12. La acțiunea 2.1.1 se va revizui termenul de implementare fiind	Se acceptă.	A fost redactat.

	stabilit în proiect „decembrie 2022”, în timp ce Planul de acțiuni va fi implementat începând cu anul 2023		
	13. Acțiunea „2.2.1 Dezvoltarea conceptului instituției de ofițer de investigații financiare” urmează a fi clarificată. În cazul în care se urmărește scopul specializării ofițerilor în investigații financiare, se va indica expres acest fapt. La fel, care va fi utilitatea notelor informative elaborate și care este legătura causală dintre acest indicator și acțiunea stabilită.	Nu se acceptă.	Urmează a fi elaborat concept nou, de investigator financiar, care să îmbine atribuții ale ofițerului de urmărire penală și ale ofițerului de investigații speciale, în domeniul recuperării bunurilor infracționale
	14. Acțiunea „2.2.4 Elaborarea și implementarea cursului universitar pentru facultățile de drept în domeniul recuperării bunurilor infracționale” se va reține că instituțiile de învățământ superior dispun de statut de autonomie universitară care se aplică inclusiv în raport cu planurile de studii elaborate. Prin urmare toate instituțiile indicate nu dețin competențe în procesul de elaborare și implementare a cursurilor universitare pentru facultățile de drept.	Se acceptă parțial.	Necesitatea implementării cursului derivă din importanța procesului de recuperare a bunurilor infracționale la nivel național
	15. La acțiunea „2.3.1 Elaborarea și implementarea strategiei de comunicare în cadrul procesului de recuperare orientată spre factorii de decizie, mass media și societate civilă” Ministerul Justiției se va exclude. Această acțiune vizează activitatea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale și strategia acesteia de comunicare cu mass-media.	Nu se acceptă.	Procesul de recuperare implică mai multe etape (urmărirea, indisponibilizarea, administrarea, confiscarea și restituirea bunurilor infracționale). ARBI are competență în realizarea atribuțiilor doar în cadrul primelor 3 etape. Totodată, este important ca societatea civilă, mass media să fie informați despre realizările (succesele/insuccesele) la fiecare etapă a procesului de recuperare.
	16. Ministerul Justiției se va exclude și de la acțiunea 2.3.3. care vizează „Efectuarea auditului extern a procesului de recuperare”.	Se acceptă	A fost redactat.
	17. În contextul în care Ministerul Justiției nu este un actor direct implicat în procesul de recuperare, acesta urmează a fi exclus de la acțiunea 2.4.1. care vizează „Elaborarea documentelor suport	Nu se acceptă.	Conform art. 55 a Legii 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească

		<p>privind standardele de integritate pentru actorii implicați în procesul de recuperare”. Același raționament rămâne a fi valabil și în raport cu acțiunea 2.4.2. și 2.4.3., ministerul neavând competențe de a evalua riscurile de corupție și integritate în cadrul autorităților publice.</p>		<p>și Regulamentul privind organizarea și funcționarea activității Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 650 din 26.05.2016. Agenția exercită următoarele funcții de bază:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) asigură activitatea organizatorică a instanțelor judecătorești; 2) ține evidența și analiza statisticii judiciare; 3) dezvoltă sistemul informațional judiciar; 4) gestionează activitatea de instruire a personalului secretariatelor instanțelor judecătorești; 5) organizează activitatea de management financiar, controlul și auditul intern în cadrul instanțelor judecătorești;
		<p>18. La acțiunea 2.4.3. sintagma „organizații publice” se va substitui cu sintagma „autorități publice”, astfel asigurându-se utilizarea corectă a terminologiei normative.</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>
		<p>19. Acțiunea 2.4.4. prin care se propune „Dezvoltarea mecanismului de control a liberilor profesioniști implicați în procesul de recuperare a bunurilor infracționale” urmează a fi exclusă. Menționăm că, procedura de control și supraveghere a activității este stabilită în cadrul normativ care reglementează activitatea acestora. Cu titlu de exemplu menționăm că art. 33 din Legea nr. 113/2010 cuprinde reglementări privind supravegherea activității executorului judecătoresc. Totodată, menționăm că</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>Analiza a stabilit că, actualmente ponderea titlurilor executate de către executorii judecătorești a scăzut la 13%, comparativ cu anul 2010 când acestea reprezentau circa 50%, în acest context, independența</p>

		<p>cadrul normativ garantează independența în activitate. Prin urmare, anumite controale urmează a fi circumscrise în exclusivitate limitelor stabilite de prevederile legale.</p>		<p>acestora nu poate fi folosită ca argument pentru ineficiență, în acest sens, dezvoltarea unui mecanism de control viabil nu va limita independența acestora, dar va contribui la eficientizarea activității. Mai mult ca atât, pe moment, RM are deficiențe evidente la punerea în executare a deciziilor de confiscare în cadrul proceselor penale, un mecanism de control al contribui eficient atât la eficientizarea acestora, cât și la identificarea promptă a neajunsurilor sistemului de executare.</p>
		<p>20. La acțiunea 2.4.5. prin care se propune „Efectuarea de sondaje și de activități de cercetare în procesul de recuperare a bunurilor” se va exclude Ministerul Justiției. La fel, nu este clar în ce mod va fi implicat Institutul Național al Justiției în acest proces.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>INJ ca entitate implicată în procesul de instruire continuă a procurorilor și judecătorilor va sonda percepția și înțelegerea de către aceștia a importanței recuperării bunurilor infracționale în procesul penal</p>
		<p>21. În raport cu fiecare acțiune urmează a fi revizuită și lista autorităților responsabile, or, în marea majoritate a acțiunilor sunt indicate aceleași instituții fără a avea toate competențele la executarea măsurii stabilite. În eventualitatea în care instituțiile responsabile de implementare nu vor fi identificate corect, acțiunea riscă a fi nerealizată.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>În cazul în care documentul de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile pentru aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate.</p>
		<p>22. Cu referire la termenul de implementare a acestui document de politici, se constată că, deși termenul este până în anul 2027 doar câteva acțiuni vizează acest an, două acțiuni sunt setate pentru anul</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>

		2025, iar pentru anul 2026 nu este stabilită nici o măsură. În aceste condiții se va analiza suplimentar necesitatea de revizuire a calendarului de implementare a Programului.		
		23. Având în vedere că instituțiile responsabile de implementarea măsurilor stabilite în Plan nu sunt doar autoritățile administrației publice centrale ci și alte autorități publice care nu fac parte din puterea executivă, documentul de politici urmează a fi adoptat de către Parlament. Astfel, se va indica actul prin care acesta va fi adoptat, fie prin hotărâre a Parlamentului, fie prin lege ordinară.	Se acceptă.	A fost redactat.
		24. Referințele la actele normative se vor expune conform prevederilor art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.	Se acceptă.	A fost redactat.
7.	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	1. Programul Național de Recuperare a Bunurilor Infraționale este prevăzut în planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de Consiliul Europei în avizul său privind cererea de aderare a RM la UE, adoptat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană, 4 august 2022 (pct.5.2.3)	Se acceptă.	A fost redactat.
		2. La pct.5 al Programului urmează a fi înserată corect sintagma ”statutul de țară candidată,,	Se acceptă.	A fost redactat.
		3. Reformularea pct.6 și pct.7 este bine a puncta că obligația de elaborare a Programului și Planului de acțiuni privind implementarea acestuia, nu este prezentă expres în Acordul de Asociere RM- UE și Agenda de Asociere RM-UE pentru anii 2021-2027.	Se acceptă.	A fost redactat.
		De menționat că Republica Moldova este parte la 118 tratate CoE	Se acceptă.	A fost redactat.
8.	Ministerul Finanțelor	1. La Capitolul V ”Estimarea costurilor” punctul 71 se propune de exclus, întrucât măsurile date sunt prevăzute în punctele 69 și 72	Se acceptă.	A fost redactat.

		<p>2.La Capitolul VII ”Autoritățile responsabile de implementarea programului național” punctul 75 din proiect, la punctul 2 în tabel, urmează a fi exclusă prima liniuță</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>
		<p>3.La acțiunile 1.4.2 Consolidarea cooperării internaționale în domeniul recuperării bunurilor confiscate</p> <p>2.1.1 Consolidarea cooperării interinstituționale la nivel național și acordarea accesului la baze de date private în procesul urmăririi bunurilor infracționale</p> <p>2.2.3 Consolidarea abilităților și competențelor actorilor antrenați în procesul de recuperare a bunurilor infracționale la standardele de integritate</p> <p>2.2.4 Elaborarea și implementarea cursului universitar pentru facultățile de drept în domeniul recuperării bunurilor infracționale</p> <p>2.3.1 Elaborarea și implementarea strategiei de comunicare în cadrul procesului de recuperare orientată spre factorii de decizie, mass media și societate civilă</p> <p>2.3.2 Crearea platformei on-line pentru vânzarea la licitație a bunurilor sechestrate/ confiscate</p> <p>2.3.3 Efectuarea auditului extern a procesului de recuperare</p> <p>2.4.2 Asigurarea sprijinului metodologic (evaluarea riscului de corupție, evaluarea incidențelor de integritate la nivelul tuturor autorităților publice implicate în procesul de recuperare a bunurilor infracționale)</p> <p>2.4.3 Evaluarea riscurilor de integritate în organizațiile publice și private</p> <p>2.4.4 Dezvoltarea mecanismului de control a liberilor profesioniști implicați în procesul de recuperare a bunurilor infracționale.</p> <p>2.4.5 Efectuarea de sondaje și de activități de cercetare în procesul de recuperare a bunurilor</p> <p>în coloana ”Costuri de implementare,, de exclus sintagma ”partenerii externi de dezvoltare,, în vederea previzibilității impactului negativ în cazurile neasigurării cu resursele necesare din partea partenerilor externi de dezvoltare.</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>

9.	Depozitarul central unic al valorilor mobiliare	La obiectivul 1.1 se propune completarea cu acțiunea nouă : Elaborarea și aprobarea modificărilor și completărilor cadrului normativ cu stabilirea mecanismului și procedurilor care urmează a fi aplicate la scadența valorilor mobiliare sechestrate, în privința valorilor mobiliare de stat, obligațiunilor municipale și obligațiunilor corporative	Se acceptă.	A fost redactat. Introdusă acțiunea 1.1.7
10.	Inspectoratul General al Poliției	1.Datele statistice să fie incluse în tabelele separate, cărora le va fi atribuite numere de ordine și denumirea	Se acceptă.	A fost redactat.
		2. La pct. 22 divizările să fie semnate succesiv cu litere latine mici, urmată de paranteză La pct.23 divizările să fie semnate succesiv cu litere latine mici urmată de paranteză	Se acceptă.	A fost redactat.
		3. Obiectivele generale să includă rezultatele preconizate Obiective specifice (rezultatele specifice și măsurabile derivate)	Se acceptă.	A fost redactat.
		4.La acțiunea 1.1.4 Sporirea eficienței mecanismelor de aplicare a sechestrului, descrierea acțiunilor concrete	Se acceptă.	A fost redactat.
		5. Acțiunea 2.4.3 de completat cu sintagma ”conform domeniului de competență.	Se acceptă.	A fost redactat.
11.	Serviciul Vamal	Lipsa propunerilor de modificare și completare.		
12.	Serviciul Fiscal de Stat	1. La pct. 36 considerăm oportun de a face trimitere la Regulamentul cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infraționale (sechestrate), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 684/2018	Se acceptă.	A fost redactat.
		2. La pct. 38, propunem revizuirea frazei a doua, din perspectivă că Serviciul Fiscal de Stat, începând cu 01.01.2021 a fost împuternicit cu atribuții de urmărire penală. Astfel, poate participa la procesul de sechestrare sau confiscare a bunurilor, or Serviciul Fiscal de Stat își exercită atribuțiile în calitate de organ de urmărire penală și de administrator al bunurilor	Se acceptă.	A fost redactat.

		3. La pct. 75 din proiect, în tabelul ce conține denumirile autorităților publice responsabile pentru implementarea fiecărei acțiuni (pct.17, aferent Serviciului Fiscal de Stat), propunem expunerea alineatului 5 în următoarea redacție „-Administrează bunuri sechestrate”, pentru a acoperi toate tipurile de bunuri, iar alineatul 6 în următoarea redacție „- Administrează, valorifică și restituie bunurile infracționale confiscate.	Se acceptă.	A fost redactat.
13.	Serviciul de Informare și securitate	1. La acțiunea 1.1.5 Elaborarea mecanismului de interacțiune între instanțele civile și penale la etapa contestării sechestrelor aplicate noțiunea instanțe civile / instanțe penale necesită reformulare în sens de precizare sau detaliere	Se acceptă.	A fost redactat.
		2. La acțiunea 1.3.3 Evaluarea oportunității și după caz necesitatea atribuirii Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale a rolului pro activ în vederea efectuării investigațiilor financiare paralele sintagma atribuirii Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale se prezintă a fi ambiguă. Ar urma obiectivul să fie reformulat.	Se acceptă.	A fost redactat.
		3. La acțiunea 2.4.3 Evaluarea riscurilor de integritate în organizațiile publice și private, este necesară concretizarea măsurii sau excluderea este o dimensiune a CNA decât cea gestionată de ARBI	Se acceptă.	A fost redactat.
14.	Serviciul prevenirea și combaterea spălării banilor	1. Excluderea SPCSB din Obiectivul specific 1.1. Eficientizarea procesului de urmărire și indisponibilizare a bunurilor infracționale de la acțiunile 1.1.2 Modificarea Codului de procedură penală privind posibilitatea emiterii extraselor din ordonanțele organului de urmărire penală în vederea respectării confidențialității urmăririi penale și asigurării protecției datelor cu caracter personal; 1.1.3 Modificarea Codului de procedură penală privind instituirea mecanismului de înlocuire a bunurilor sechestrate cu bunuri cu valoare similară; 1.1.5 Elaborarea mecanismului de interacțiune între instanțele civile și penale la etapa contestării sechestrelor aplicate ca autoritate responsabilă	Se acceptă.	A fost redactat.

		<p>2. Excluderea SPCSB de la obiectivul specific 1.3. Consolidarea rolului instituției confiscării, acțiunea 1.3.3 Evaluarea oportunității și după caz necesitatea atribuirii Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale a rolului pro activ în vederea efectuării investigațiilor financiare paralele</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>
		<p>3. De la obiectivul specific 2.1. Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile, la acțiunea 2.1.1 sintagma „și acordarea accesului la baze de date private”, SPCSB propune a fi exclusă, deoarece este inadmisibil accesul la baza de date a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, întrucât această propunere contravine unui șir de norme reglementate de Legea nr. 308/2017</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>Baza de date gestionată de SPCSB nu este una privată. Incidența acțiunii 2.1.1. ține de capacitatea instituției publice de a accesa direct baze de date private gestionate de societăți comerciale. In acest context se impune expertiza SPCSB pentru accesul instituțiilor publice la baze de date private.</p>
		<p>4. De la acțiunea 2.1.3 cu privire la elaborarea și implementarea Sistemului Informațional Automatizat ”Registrul Bunurilor Infraționale Indisponibilizate”, propunem excluderea SPCSB, dat fiind faptul că autoritatea efectuează activități ce constau în colectarea informației, analiza și verificarea tuturor relațiilor financiare și economice, precum și în verificarea clienților care pot fi legați de acțiunile de spălare a banilor, de infrațiunile asociate acestora și de acțiunile de finanțare a terorismului, activități ce țin de identificarea, stabilirea sursei și urmărirea bunurilor utilizate, obținute din aceste infrațiuni, a fondurilor teroriștilor și a altor bunuri care sunt sau pot fi obiect al măsurilor asigurătorii și/sau al confiscării, precum și activități de investigare a dimensiunii rețelei criminale și a gradului de criminalitate aferente. Astfel, nedesfășurând investigații financiare paralele și nefiind antrenată în procesul indisponibilizării bunurilor infraționale</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>
		<p>5. Obiectivul specific 2.2. Formarea și dezvoltarea competențelor în domeniul recuperării bunurilor, de la acțiunea 2.2.1 urmează a fi exclus SPCSB, deoarece activitatea specială de investigații se efectuează de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>

		<p>specializate din cadrul ori subordonate Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat și Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin urmare angajații SPCSB nu cad sub incidența subiecților care efectuează activitatea specială de investigații.</p>		
		<p>6. De la acțiunea 2.2.4 cu privire la elaborarea și implementarea cursului universitar pentru facultățile de drept în domeniul recuperării bunurilor infracționale, SPCSB urmează a fi exclus deoarece prin proiectul de modificare a Legii nr. 308/2017, SPCSB în comun cu Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și mediul academic vor crea Centrul de Instruire Continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului în scopul asigurării perfecționării și calificării angajaților din cadrul entităților raportoare și/sau a altor subiecți interesați în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.</p>	Nu se acceptă.	<p>Susținerea instituțională din partea SPCSB, la proiectarea curriculumului universitar pentru facultățile de drept în domeniul recuperării bunurilor infracționale are loc în scopul asigurării perfecționării și calificării în domeniul recuperării bunurilor infracționale. Recuperarea bunurilor infracționale are loc în multe cazuri de spălare de bani, astfel, expertiza SPCSB în acest domeniu este una esențială pentru educarea viitorilor ofițeri de urmărire penală, procurori, judecători, avocați.</p>
		<p>7. De la obiectivul specific 2.3. Asigurarea transparenței în procesul de recuperare a bunurilor infracționale de către autoritățile responsabile, de la acțiunea 2.3.1 Elaborarea și implementarea strategiei de comunicare în cadrul procesului de recuperare orientată spre factorii de decizie, mass media și societatea civilă, SPCSB urmează a fi exclus</p>	Nu se acceptă.	<p>SPCSB parte componenta a mecanismului de recuperare se face responsabil de asigurarea transparenței.</p>
15	Institutul Național al Justiției	<p>1. De la acțiunea 2.2.4 Elaborarea și implementarea cursului universitar pentru facultățile de drept în domeniul recuperării bunurilor infracționale, Institutul Național al Justiției urmează a fi exclus</p>	Nu se acceptă.	<p>Susținerea instituțională din partea INJ, la proiectarea curriculumului universitar pentru facultățile de drept în domeniul recuperării</p>

				bunurilor infraționale are loc în scopul asigurării perfecționării și calificării în domeniul recuperării bunurilor infraționale. Expertiza INJ în domeniul instruirii este una esențială pentru educarea viitorilor procurori, judecători.
16.	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova	1. În proiect se va prezenta trasabilitatea Programului cu Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți 1 https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/ghid_copertat_coral.pdf și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile, fiind specificate țintele și indicatorii naționalizați care vor fi realizate prin implementarea noului document de politici.	Se acceptă.	A fost redactat.
		2. Se va prezenta legătura dintre obiectivele Programului cu obiectivele proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 653 din 23.09.2022), obiectivul general 8. Edificarea unui sistem de justiție echitabil, incoruptibil și independent și obiectivul general 9. Promovarea unei societăți pașnice și sigure.	Se acceptă.	A fost redactat.
		3. În capitolul II. Analiza situației, autorul va releva problemele identificate fiind descrise cauzele apariției, evoluția și efectele acestora. Mai mult, conform informațiilor incluse la pct. 52 din proiect, Programul are la bază analiza detaliată a problemelor cu care se confruntă sistemul de recuperare a bunurilor infraționale.	Se acceptă.	A fost redactat.
		4. Capitolul III. Obiectivele generale și specifice se va completa cu descrierea fiecărui obiectiv general și specific și formularea indicatorilor de rezultat aferenți fiecărui obiectiv.	Se acceptă.	A fost redactat.
		5. Obiectivele specifice urmează a fi revizuite prin prisma principiului SMART (simplu, măsurabil, acceptabil, realizabil și fixat în timp)	Se acceptă.	A fost redactat.

	<p>6. Pentru a nu dubla informațiile expuse, se va exclude capitolul IV. Acțiunile necesare pentru atingerea obiectivelor, or conținutul acestuia se regăsește în formă identică în Planul de acțiuni și nu oferă valoare adăugată proiectului.</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>
	<p>7. În capitolul V. Estimarea costurilor se vor indica expres programele/subprogramele bugetare din Cadrul Bugetar pe Termen Mediu care vor fi utilizate pentru finanțarea intervențiilor planificate în Program.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>Costurile măsurilor cu acoperire din bugetul de stat se vor ajusta anual, în funcție de disponibilul de mijloace prevăzute în cadrul bugetar pe termen mediu pentru perioadele respective. Repartizarea mijloacelor financiare oferite de organizațiile internaționale se va realiza într-o manieră transparentă, potrivit priorităților și necesităților instituțiilor implementatoare, cu implicarea, după caz, a unui expert în finanțe publice.</p>
	<p>8. Proiectul se va completa cu aprecierea impactului economic, financiar și social al intervențiilor propuse, fiind formulați indicatori de impact relevanți.</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>
	<p>9. În capitolul VIII. Monitorizarea, evaluarea și raportarea se va indica perioada de realizare și prezentare a raportului de evaluare finală a Programului.</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>
	<p>10. Recomandăm revizuirea acțiunilor, or în cazul unor acțiuni formularea nu permite înțelegerea clară a activităților/pașilor de realizat (ex. la acțiunea 1.1.1. se vor indica actele normative care urmează a fi revizuite; la acțiunea 1.1.4. se vor detalia și exemplifica metodele de eficientizare a mecanismelor de aplicare a sechestrului ș.a.).</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>Cadrul legal existent din domeniul recuperării bunurilor infracționale urmează a fi supus revizuirii prin intermediul unei analize/expertizări, pentru identificarea neajunsurilor, elaborarea propunerilor și înaintarea spre aprobarea autorităților competente.</p>

		<p>11. Este imperioasă estimarea și indicarea costurilor financiare și non financiare atât pentru fiecare acțiune din Planul de acțiuni, cât și a costului total de implementare a Programului, totodată fiind indicate expres sursele de finanțare. Estimarea costurilor va permite suprapunerea resurselor necesare pentru realizarea Programului cu resursele instituționale și financiare disponibile astfel fiind reduse riscurile de implementare.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	<p>Costurile măsurilor cu acoperire din bugetul de stat se vor ajusta anual, în funcție de disponibilul de mijloace prevăzute în cadrul bugetar pe termen mediu pentru perioadele respective. Repartizarea mijloacelor financiare oferite de organizațiile internaționale se va realiza într-o manieră transparentă, potrivit priorităților și necesităților instituțiilor implementatoare, cu implicarea, după caz, a unui expert în finanțe publice.</p>
		<p>12. În coloana Indicatori de monitorizare, se vor revizui indicatorii de produs pentru fiecare acțiune, după caz aceștia fiind cuantificați (ex. la acțiune 1.4.2 indicatorul se va completa cu numărul expres de acțiuni, ședințe și vizite necesare ș.a.).</p>	<p>Se acceptă.</p>	<p>A fost redactat.</p>
		<p>13. În vederea asigurării transparenței, a unui proces participativ de elaborare a Programului și respectării principiului LNOB „a nu lăsa pe nimeni în urmă” se recomandă publicarea unui anunț pe pagina web a instituției și platforma www.particip.gov.md și informarea direcționată a părților interesate, inclusiv societatea civilă, mediul academic, asociații de profil ș.a. pentru a colecta propuneri și comentarii pentru noul document de politici publice.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p>	<p>Programul a fost elaborat într-un mod participativ, transparent respectând principiul LNOB „a nu lăsa pe nimeni în urmă”.</p>